

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

8 de Curatore bonorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

ab his, &c. lib. 26. P. tit. 5. matris querelam de filiis prodigis admittit, vt curatorem accipiant, in hac verba. Non est nouum quodam est mentis sue videbantur ex sermonibus compotes esse, tamen sic tractare patrimonium ad se pertinentia, vt nisi subueniatur eis, deducantur in egestatem. Ergendus itaque erit, qui eos consilio regat. Nam equum est prospicere nos etiam us, qui, quod ad bona ipsa pertinet, furiosum faciunt exitum. Et perinde itaque illis, ac furiosis interdicitur est, ne obligari sine curatore possint. l. is cui bonis, de verbor. oblig. in P.

2. ¶ Prodigus est, qui neque finem, neque tempus expensarum habet, & bona sua dilacerando & dissipando profundit. l. de curato. furio. P. Cicero 2. Officio. ait duo esse genera largorum, quorum alteri prodigi, alteri liberales. Prodigii, qui epulis & viscerationibus, & gladiatorum muneribus, ludorum, venationumque; apparatus, pecunias effundunt in eas res, quatum memoriam aut breuem, aut omnino nullam sint relicti. Liberales, qui suis facultatibus aut captos a prædonibus redimunt, aut res alienum suscipiunt amicorum, aut in filiarum collocaione adiuvant, aut opiculantur, vel in re quaerenda vel augenda. Aristoteles lib. 1. Magno. Moral. cap. 24. de extrema vitio liberalitatis ponit, vnum in tenacitate seu avaritia, quæ non impendit, vbi & quando oportet: alterum in prodigalitate, quæ vbi non decet, & plura quam deceat, & vbi non deceat, expendit.

3. ¶ Quando dicitur quis prodigus, recurrendum est ad id, quod vulgo solet fieri, vt in l. sciendum, 19. §. illud, de edic. in P. & ad modum, quo vicini eius communiter solent pecunias suas dispensare, & similes eius loci vel dignitatis. Et si quis excedere iudici visus sit, ei interdicitur bonis, vt prodigo potest. Interest autem reipubl. iis interdici cito, & curatores dari, ne re sua male vntantur. Valer. Maxim. lib. 3. cap. 5. l. 2. de iis qui sunt sui vel alieni iur. in P.

4. ¶ Proinde dicitur huiusmodi prodigis primum moribus, postea lege 12. tabul. & a prætoribus & aliis dehinc magistratibus, dati sunt curatores, licet maioribus viginquinque annis, primo agnati, & alii subinde. l. de curat. furio. §. furiosus quoque, de curato. Sed in primis bonis interdicitur per magistratum prodigo, ne possit de rebus suis contrahendo disponere. l. is cui bonis de verbor. oblig. P. l. Iulianus, 10. de curat. furio. in P. nec etiam vltima voluntate, §. præterea, quib. non est perm. fac. testa. post interdictionem: ante namque potest. Et prodigus etiam talis manifeste ante interdictionem, potest efficaciter bona sua alienare. glo. in d. l. is cui, & in l. de curat. furio. & in l. furiosum de regul. iur. Et hac est communis opinio secundum Iasonem, in d. l. is cui, col. 3. pro qua facit a contrario sensu. l. Iulianus, de curat. furio. in P. in l. si curatorem habens, in verb. cui a prætoribus interdicitur sit, de in integr. restitut. minor. tax. in c. veritatis, de do. & contum. Docet id & formula, qua interdicio fiebat, quam refert his verbis Iulius Paulus, lib. 3. recept. sentent. 5. Moribus, inquit, per prætoribus interdicitur bonis hoc modo. Quando bonatibus paterna habita, qua nequicia tua disperdis, liberosque tuos ad egestatem perducis. obeam rem tibi, ea re commercio interdico. ¶ Huius ordinis est persona, quæ luxuriose viuunt, cui vt meretrici, bonis interdici potest. l. §. mulieris, 15. de curat. furio. in P. Et luxuriose viuenti, id est, nimium splendide & mere nepotum perditorum: quia honestus modus sequendus est, non immoderata cuiusque luxuria. l. ex damni infecti stipulatione, de damni. infect. P. Adolecens qui in luxuriam vel meretrices profundit pecunias, similis ei est, qui perdit. l. si vero non remunerand. 12. §. si adolecens, mand. lib. 16. P. tit. 1. ¶ Et Tyberius Cæsar Senatori cuidam luxuriose viuenti, tutorem, quasi pupillus esset, dedit. Dio Cæsius, lib. 57. Solum olim lege Lectoria curatores dabantur, vel propter laiciam, vel propter dementia, ante M. Antonini Philosophi edictum, quo ad alios minores datio prorogata est. Jul. Capitol. in vita Antonini. Ex luxuria conflatur egestas rei familiaris: hinc nefaria consilia, vt ait de Catilina Florus, lib. 4. Epitom. capit. 1. & Sallustius de bell. Catilin. in princ. Plautus, in princ. Trinum. facit luxuriam inopiæ matrem: Sic Claudianus 1. in Rufinum.

Et luxu populatur opum, cui semper adherens,
Infelix humili gressu comitatur egestas.

Et proinde isti ex lege 12. tabul. erant quoque sub potestate agnatorum, & patrum: quod ex Horatio lib. 3. Carm. ode. 12. quoque constat, dum ait:

Miserarum est, neque amori dare ludum,
Neque dulci mala vino lauræ, aut exanimari.
Mententis patris verbera lingua.

Atque idem Persius exprimit. Satyr. 1.
— & nucibus facimus quæcumque, relictis.
Cum sapimus patros, tunc ignoscite, nolo.

¶ Dat. & pater efficaciter curatorem prodigo filio in testamento, & eius voluntatem sequi debet magistratus, vtique: si filius prodigus habeat filios: aliter enim nisi ex causa alia interdicitur. l. si furiosus, 16. de curat. furio. in P. ¶ Negligenter rem suam curate, quamuis censoria: notæ olim esset, obnoxiam tamen non habet bonorum interdictionem: nec qui negligens est, prodigus dici potest.

¶ Sicut in Sophocle Tragœdiarum scriptore iudicatum, quum liberatus fuit a filiorum contouersia, qui ei dari tutores seu curatores postulabat, quod studii vacans, rem familiarem sequi curaret, vt ait Cicero. 1. de senectute.

¶ Curator prodigi, si ante interdictionem is prodigus notorius fuisset, & contraxerit, potest post interdictionem aduersus illos contracta restitui in integrum, si iustam causam alleget, vt quia minor, glo. in l. patri pro filio, de minor. in P. l. 1. & l. nec no. ex quibus caus. maso. ¶ Finitur cura prodigorum ipso iure, si sanos mores receperint. l. 1. §. pen. de curat. furio. in P.

Atque idem Persius exprimit. Satyr. 1.

— & nucibus facimus quæcumque, relictis.

Cum sapimus patros, tunc ignoscite, nolo.

¶ Dat. & pater efficaciter curatorem prodigo filio in testamento, & eius voluntatem sequi debet magistratus, vtique: si filius prodigus habeat filios: aliter enim nisi ex causa alia interdicitur. l. si furiosus, 16. de curat. furio. in P. ¶ Negligenter rem suam curate, quamuis censoria: notæ olim esset, obnoxiam tamen non habet bonorum interdictionem: nec qui negligens est, prodigus dici potest.

¶ Sicut in Sophocle Tragœdiarum scriptore iudicatum, quum liberatus fuit a filiorum contouersia, qui ei dari tutores seu curatores postulabat, quod studii vacans, rem familiarem sequi curaret, vt ait Cicero. 1. de senectute.

¶ Curator prodigi, si ante interdictionem is prodigus notorius fuisset, & contraxerit, potest post interdictionem aduersus illos contracta restitui in integrum, si iustam causam alleget, vt quia minor, glo. in l. patri pro filio, de minor. in P. l. 1. & l. nec no. ex quibus caus. maso. ¶ Finitur cura prodigorum ipso iure, si sanos mores receperint. l. 1. §. pen. de curat. furio. in P.

De Curatore ventris. Cap. 7.

1. Ventri curator, non tutor a magistratu datur.
2. Curator ventris & cum inquisitione, & sine ea datur.
3. Curator ventris & bonorum, cum curatoribus minorum furiosorum, & prodigorum differentia.

¶ Ventri curator, non tutor a magistratu datur. Et ventri quidem ita tutor a magistratu dari non potest, curator tamen potest. l. ventri, 20. de iur. & curat. dat. ab. & c. in P. lib. 26. tit. 5. quia persona eius, qui in vtero est, factis sub tutela matris est, quia & pars viscerum eius & portio censetur. l. 1. §. ex hoc scripto, de ven. inspici. lib. 25. P. tit. 4. l. curator, de vent. in possess. mitt. in P. At curator bonis necessarius est, vt conferuentur nascituro, qui, quod pertinet ad suum commodum, pro nato habetur. l. qui in vtero, de stat. homi. in P. l. de vent. in possess. mitt. lib. 37. P. tit. 8. Interdumque curator alius ventris est, ad alimenta videlicet præbenda matris, quæ fert partum, & ita nutrit: & alius qui bona administrat. l. 1. §. quoties, & seq. de ven. in possess. mitt. in P. ¶ Datur & curator ventri, vel sine inquisitione, & tunc is non satisfat: aut cum inquisitione, & satisfat. l. bonorum ventris, 8. de cura furio. ¶ Hermodogenianus, ¶ in l. inter bonorum, 49. de admin. iur. lib. 46. P. tit. 7. inter bonorum ventrisque curatorem, & inter curatorem furiosorum, itemque prodigi, pupillive, magnam esse dicit differentiam: quippe cum istis, scilicet curatori furiosi, pupilli & prodigi, plena est rerum administratio: duobus autem superioribus, bonorum & ventris, sola custodia, & rerum quæ deteriores futura sunt, venditio committitur.

De Curatore bonorum. Cap. 8.

Lib. 42. P. tit. 8.

1. Curator datur bonis viuientium & mortuorum, quando, & quare.
2. Curator bonis contromeris auctore iudice & consensu contendentium datur.
3. Curator es bonis captorum ab hostibus dati.

¶ Vando ¶ agitur de bonis conseruandis, vel distrahendis, vel viuientium, vel mortuorum, sæpe curator datur, Nerat. l. cuius bonis. C. de curat. furio. P. viuientium, veluti si debitor solum vertat, & foro cesserit, creditores eligunt vnum, per quem bona distrahantur, vt portio illis, quæ ex redacto sit, soluat. l. fin. de curat. bon. dan. lib. 42. P. tit. 8. vel vt bona locentur & administrantur. Caius, l. in venditione. 8. §. final. de bon. aucto. ind. §. post. eod. lib. tit. 5.

¶ Videlicet ¶ approbante curatorem iudice, qui adiri debet a creditoribus, vt constituat ex eorum consensu, vel dissentientibus illis ex arbitrio seu officio curatorem bonorum debitoris vnum vel plures. l. 2. de curat. bon. dan. l. Fulcinius, 7. §. Labeo quibus ex causis in possess. eod. l. br. tit. 4. Idipsum in bonis mortui, si heres nolit, vel non possit adire hereditatem, creditores petunt bonis dari curatorem. l. 1. de curat. bon. dan. Dabitur & quamuis non fiat, vel si non vigeant creditores, ad conseruanda bona, & ad peritura distrahenda, l. si diu, 8. quibus ex caus. in possess. sat. veluti si domini

domini capti ab hostibus, reuerti sperantur, l. 1. §. 1. Et si de muner. & honor. lib. 50. P. tit. 4. In possessionem. quib. ex cau. in posse. cat. si ex Carboniano edicto bonorum possessio petita sit, & cautio non detur. d. l. sed si is, §. fin. de muner. l. 1. §. quoties, de Carbon. ed. et. P. l. cum cognatis, 3. de capti. & postlim. reser. lib. 8. C. tit. 5. 1. Et sic in similibus. ¶ Dantur t̄ curatores quoque captis & uiuentibus apud hostes, spe postliminii, ne interim bona eorum fraudibus dissipentur.

De Actoribus & adiutoribus tutorum, vel curatorum. Cap. 9.

Lib. 5. C. tit. 6.

- 1 Tutoribus & curatoribus dantur adiutores per iudicem, pro ntu eorum tutorum vel curatorum.
 - 2 Tutores & curatores cur in locum sui procuratorem pro rebus pupilli non possunt dare, sed actorem: nisi lite contestata.
 - 3 Actor datus a tutore & curatore quid praestat in iudicio.
 - 4 Actorum tutorum quando finiatur officium.
- Superioribus t̄ personis curatores & t̄ tutorum alia quandoque accedunt auxiliares, addit̄ a iudice pereatis tutoribus vel curatoribus, si illi sufficere non queant administrare iudicium: nempe actores seu adiutores, ratione iudiciorum. l. que omnia, de procur. in P. & in locum procuratorum ad lites. Qui periculo tutorum & curatorum dantur, id est, ut ipsi teneantur pro illis, si male & perperam administrauerint negotia commissa. utrumq. probatur in l. sole, 13. de tutel. in P. ¶ Explicat t̄ autem id Iulianus Paulus, & cur actor potius, quam procurator hic dicatur in tutela licum curam habens. Decreto, inquit, l. Decreto, 25. de administr. & peri. tutor. lib. 26. P. tit. 7. tutorum periculo, tutoris actor constituitur, quotiescunq. aut diffusa negotia sunt, aut dignitas, aut aetas aut ualeudo tutoris id postulat: Nempe si infans pupillus fieri non possit, ut procuratorem facere non possit. Et Diocletianus, & Maximianus nec parti quidem tutori filii permittit procuratorem creare, sed actorem tantum. l. 1. de act. a tuto. seu curat. d. in lib. 5. C. tit. 6. Iure enim tutor quam illi abest, aliam quam tutorem constituitur non potest. l. curatorem habenti, 10. qui da. tutor. & curat. poss. lib. 5. C. tit. 3. 4. Tutores enim aut curatores, domini rerum minorum non sunt, sed illarum agant curam, & ideo procuratorem non possunt constituere pro illis in iudicio, l. 1. de procurat. in P. sed actorem, l. neque. C. de procura. l. si actor, de appel. C. ex causis, §. fin. de curato. nisi lite contestata ordinare uelit procuratorem tutor, quia tunc factus est dominus litis. d. l. neque. Quamquam in negotiis gerendis procurator re & alium procuratorem constituat. l. si procuratorem. §. si quis, mand. in P.
- ¶ Hic t̄ actor tamen, tanquam procurator satisfat de calumnia, ut legitimam personam standi in iudicio habens. l. 2. §. 1. §. fin. autem, §. l. de iuram. calum. C. §. ibi. §. gl. 2. in d. l. de act. a tuto. vel curat. d. in C. ¶ Finitur t̄ horum acturum officium, finito officio eius cui additi sunt, nempe tutoris vel curatoris, l. 1. quan. tuto. vel curato. esse def. C. vel finito negotio, cui praefecti fuerunt.

De Actionibus tutelae & Curae, directis & utilibus, ciuilibus & praetoriis.

Cap. 10.

Lib. 27. P. tit. 3. Arbit. tutel. lib. 5. C. tit. 5.

- 1 Tutela actio, non nisi finita tutela proponitur, contra curatorem, autem & actio proponitur pendente administratione.
- 2 Tutor ut ex quasi contractu obligatur, unde actio eius tutela.
- 3 Tutor conuenitur pro male gestis, non gestis gerendis, pro dolo & culpa: teneturq. res eius & proprias curare.
- 4 Actio in tutorem duplex: tutela, & de rationibus distrabendis: que & utilis in curatorem.
- 5 Tutela actio directa, & contraria, & utilis. Res pro quibus tutela actio vel cura directa datur, eodem & numero 6. 7. 10.
- 6 Negotiorum gestorum actio quando in tutorem vel curatorem datur.
- 7 Tutor a tempore quo sciuit se datum, & si non administrauerit, tenetur de periculo tutelae.
- 8 Tutor vel curator num teneantur pro usuris pecuniarum otiosarum minorum.

- 11 Tutorum unus pro omnibus in solidum conueniri potest pro tutela. Quando inter contutores habet locum exceptio diuisionis: & quando in solidum quilibet tenetur.
 - 12 Tutoribus & curatoribus competere beneficium ordinis, cessionis, diuisionis, & utilis actionis: & beneficium ordinis quod, & quando illis datur.
 - 13 Beneficium diuisionis tutela & cura quale, & quando datur tutoribus & curatoribus.
 - 14 Beneficium cessionis actionis datum contutori.
 - 15 Utiles actio que datur contutori in contutores.
 - 16 Actio pro tutela, in eum qui se pro tutore vel procuratore falso gessit: & de contraria protutela.
 - 17 Tutela actio durat 30. ann.
 - 18 Tutela & cura nomine in quantum, & quomodo agant heredes minorum, & teneantur heredes tutorum & curatorum, an de dolo, lata, leuiq. culpa.
 - 19 Infamia ex condemnatione tutela vel cura non transfertur in heredes tutorum vel curatorum, quomodo.
 - 20 Iurati in litem contra tutorem, non contra eius heredem.
 - 21 Perfidia tutorum & curatorum infamia, & aliis penis puniuntur. Item 19.
 - 22 Platonis lex de tutelae, & accusationibus tutorum.
 - 23 Tutores honorarii & notitia causa dati, quando, & in quantum teneantur.
 - 24 Actio directa de rationibus distrabendis quid, & contra quos datur.
 25. 26 Actio tutela, & de rationibus non concurrunt.
 - 26 Furti actio interdum contra tutores & curatores agitur.
 - 27 Actio de rationibus distrabendis datur contra quoslibet tutores non contra heredes eorum.
 28. 29 Actio alia in curatorem & tutorem ex stipulatu, rem pupilli saluam fore, & quando ex ea agatur, & contra quos.
 - 29 Actio ex stipulatu, rem pupill. saluam fore, utilis datur in pro tutore gerentem.
 - 30 Beneficium diuisionis agenti minori contra tutores obici nequit ab illis, inter illos quatenus locum habeat.
 - 31 Actio subsidiaria quando ob tutelam vel curam competat contra magistratus, qui tutores & curatores dederunt, in Nominales tutorum & curatorum actio quando competat, eod.
 - 32 Magistratus collega, qui conueniri possunt nomine tutelae vel cure, diuisionis an habeant beneficium.
 - 33 Magistratus, qui non tenentur in subsidium tutorum vel curatorum, quos dederunt.
 - 34 Scriba, cui de facultatibus minorum commissa est inuentarii confectio, quando in subsidium tutorum & curatorum teneatur.
 - 35 Ordo qui nominauit magistratum, qui minoribus tenetur, non tenetur pro magistratu in ea causa tutela vel cura.
 - 36 Utiles actio ex factis tutoris vel curatoris data, minoribus, & in minores.
 - 37 Actiones praetoria pro tutore, & in factum pro tutela & cura, in quos dantur minoribus.
 - 38 Restitutio minorum & aliorum, in factum actione aduersum gestam a falso tutore vel curatore.
 - 39 Actio pro tutela & pro tutore praetoria, in quo differant.
- Actioes t̄ tutela & cura fere eadem tractatione concludi possunt, paucis exceptis, ueluti quod actio tutelae non nisi deposita administratione proponi iure communi possit, l. nisi finita, 4. §. l. si tuor. 2. §. fin. §. l. sed non datur, 10. de tutel. & ratio, distrab. in P. cum curatore autem manente administratione, ut cum procuratore agi possit. l. cum curatore, 27. de administr. tut. in P. ¶ Tutores t̄ qui tutela iudicio tenentur, non proprie ex contractu obligati esse intelliguntur, sed ex quasi contractu: cuius nomine mutae sunt actiones, & quae pupillo in tutorem dantur directa, & quae tutori dantur in pupillum contraria. §. igitur, de oblig. qua ex del. nasc.
- ¶ De t̄ omnibus quae tutor fecit, cum facere non deberet: item de omnibus, quae non fecit, rationem reddet hoc iudicio, praestando dolum & culpam, & quantum in suis rebus diligentiam, l. ipian. in l. 1. de tut. & ratio, distrab. lib. 27. P. tit. 3. l. a tutoribus, eod. l. quicquid. arbit. tut. C. §. fin. ut qui oblig. perhib. se hab. res mino. in auth. Lex Platonis etiam ea, 11. de legib. Tutor non minus orphanos, quam si genuisset eos, diliget: neque res illorum perit, quam

